

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ ТРЕНД

*Дмитро Матвієнко,
студент, Національний університет фізичного виховання і спорту України*

*Світлана Бабушко,
докт. пед. наук, завідувачка кафедри туризму,
Національний університет фізичного виховання і спорту України*

Нині одним з перспективних напрямів розвитку індустрії туризму є сільський туризм. У світі щорічно подорожують близько 700 мільйонів туристів, при цьому за різними даними від 12 до 30 % з них відають перевагу сільському туризму [4]. Відповідно, ці цифри характеризують лише міжнародний туризм, а чисельність внутрішніх сільських туристів у різних країнах є значно вищою. Сільський туризм об'єднує широкий спектр різних видів туризму, що базуються на використанні природних, історичних та інших ресурсів сільської місцевості, і розвиваються швидкими темпами. У США і країнах Західної Європи сільський туризм за останні двадцять років став самостійною високоприбутковою галуззю туристичної індустрії. За оцінками СОТ (Світова організація торгівлі), сільський туризм входить до п'ятірки основних стратегічних напрямів розвитку туризму в світі до 2020 р. [2].

Сільський туризм – це діяльність сільського населення, що пов'язана із сільським середовищем, сільським будинком та сільськогосподарськими роботами. У центрі уваги перебувають природа й людина. Сільський туризм не має шкідливого впливу на навколишнє середовище, на відміну від інших видів, і водночас робить істотний внесок у регіональний розвиток. Він дає змогу використовувати наявний житловий фонд та не вимагає значних інвестиційних вкладень. Сільський туризм включає до себе будь-які види туризму поза міськими умовами, які не завдають шкоди природі та сприяють її охороні та поліпшенню добробуту місцевого населення. Також до сільського туризму можна віднести досить широкий спектр діяльності. Для прикладу, це можуть бути: наукові, пізнавальні (орнітологічні, ботанічні, археологічні, етнографічні) та пригодницькі тури (піші, велосипедні, водні, кінні прогулянки і маршрути), літні табори, бази і програми для школярів та студентів на природі, поїздки вихідного дня за місто.

Крім того, сільський туризм можна розглядати як вид підприємницької діяльності, де задіяні майже всі члени сім'ї, та який дає селянам певні додаткові доходи. Так, власники садиби можуть отримати реальні прибутки не лише від забезпечення туристів проживанням і харчуванням, але й від організації атракцій, пов'язаних зі звичайним побутом сільського жителя (випікання хліба, рибальство, вечери при вогнищі, участь у польових роботах та святкуваннях). Загалом, завдяки таким послугам створюються додаткові робочі місця, цим самим зменшуючи безробіття на селі [3].

Сільський зелений туризм у різних розвинених країнах розглядається як альтернатива сільському господарству за розмірами отриманих прибутків. До того ж, розвиток інфраструктури сільського туризму не вимагає таких значних капіталовкладень, як інші види туризму, і може здійснюватися за рахунок коштів самих селян без додаткових інвестицій. Скорочення міграції із сіл до міст дасть змогу заощадити значні фінансові й матеріальні ресурси, адже, за підрахунками експертів Європейського банку реконструкції та розвитку, облаштування в місті вихідця із сільської місцевості в 20 разів дорожче, ніж створення умов для його життя та роботи на селі [1].

Особливо важливим є те, що сільський туризм не вимагає таких значних державних капіталовкладень, як інші види туризму. На нинішньому етапі розвитку цей вид туризму задовольняється використанням наявного потенціалу сільських регіонів: унікальними природними ресурсами та об'єктами історико-культурного значення; приватним житловим фондом на селі; виробленими в особистих господарствах продуктами харчування тощо.

Сільський туризм поступово завойовує весь світ, і прибуток від цього специфічного відпочинку в деяких країнах можна порівняти з доходом від сільського господарства. Одна з його найважливіших рис, те, що сільський туризм дозволяє підвищити екологічну освіту і загальнокультурний рівень як відвідувачів, так і місцевих жителів.

Здійснений аналіз ринку сільського туризму свідчить, що сьогодні господарі понад 600 садиб із 18 областей України запрошують на відпочинок до своїх жител. Сільський зелений туризм орієнтований на диверсифіковану цільову аудиторію: активних туристів, екскурсантів, відпочиваючих та ін. завдяки своєму потенціалу. Активним туристам потрібні скелі, річки, ліси; відпочиваючим потрібен спокій. Не важливо, який саме, головне – поруч не має бути метушні й галасу міста.

В цілому, сільський туризм базується на використанні засобів для проживання населення. Саме місцеві жителі беруть на себе утримання і обслуговування туристів та відпочиваючих за грошову винагороду. Ще одна особливість сільського туризму полягає в тому, що він не вимагає створення великих туристичних фірм, а є об'єктом для добровільного об'єднання приватних сільських господарств і власників деяких підприємств малого бізнесу для надання окремих туристичних послуг [3].

Однак, сільський туризм містить велику потенційну небезпеку. Надмірна чисельність туристів, їхні автомобілі й обладнання можуть заповнити малі міста і села. Культура туристів може виявитися чужою і ворожою для місцевих жителів. Їхнє прагнення до розваг може погіршити чи навіть спотворити місцеву культуру. Швидкий розвиток сільського туризму у великому масштабі може виявитися руйнівним для місцевих ландшафтів і екосистем. Відтак, для уникнення зазначених небезпек і викликів, а також для сталого розвитку сільського зеленого туризму в Україні вкрай необхідно створити належну законодавчу базу. В кінцевому результаті, розвиток сільського туризму дасть можливість зменшити рівень безробіття на ринку праці в Україні, скоротити міграцію робочої сили з села до міста, розвивати соціальну інфраструктуру села, покращувати благоустрій осель, вулиць та сіл.

Таким чином, розвиток сільського зеленого туризму повинен стати об'єктом прискіпливої уваги обласних та районних адміністрацій, привабливим полем діяльності для дієвих і творчих селянських родин. Крім того, він вимагає виваженого комплексного наукового підходу, належного маркетингового супроводу, ефективного освітнього та інформаційного забезпечення. З урахуванням викладеного, сільський зелений туризм в Україні насправді може стати прибутковим бізнесом і сприятиме розвитку місцевих громад.

Список використаних джерел

1. Гловацька В. Особливості розвитку сільського зеленого туризму як підприємницької діяльності // Інноваційна економіка. 2010. № 16. С. 45–48.
2. Пітюлич М., Михайлюк І. Особливості функціонування сільського туризму в Україні та досвід європейських країн // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка». 2011. Вип. 33. Ч. 3. С. 154–158.
3. Сільський зелений туризм у контексті розвитку нетрадиційної форми господарювання. URL: <http://gj.kherson.ua/archive/8/45.pdf>
4. Сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www2.unwto.org/ru>